

ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

Астана

ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**ТІЛАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ, ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ
ЖӘНЕ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІҢ
МӘСЕЛЕЛЕРІ**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

Астана, 2023

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2
Т 93

Рецензенттер:

- Исина Г.И.*, филология ғылымдарының докторы Қарағанды мемлекеттік университетінің профессоры
- Кугунуров В.В.*, филология ғылымдарының кандидаты Ресей Сол-Түстік Федералды университетінің профессоры
- Ерік Г.*, PhD, Еуразия ұлттық университетінің аға оқытушысы

Т93 Тіларалық интеграция, лингвистикалық және лингводидактикалық зерттеулердің мәселелері. Халықаралық ғылыми конференция жинағы. Ғылыми редактор– ф.ғ.д., проф. А.Е.Бижкенова. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2023. – 343 б.

ISBN 978-601-337-925-8

Жинаққа «Тіларалық интеграция, лингвистикалық және лингводидактикалық зерттеулердің мәселелері» атты 2023 ж. 8 желтоқсанында Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде М.К. Аммосов атындағы Ресейдің Сол-Түстік Федералды университетімен бірігіп өткізген халықаралық ғылыми конференцияның баяндамалар кіргізілді. Мәтіндер авторлық жазбаларына сәйкес өзгертусіз беріліп отыр.

ISBN 978-601-337-925-8

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2

МАЗМҰНЫ

Бірінші бөлім

ТІЛАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАР МЕН ЗАМАНАУИ ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ БАҒЫТТАРЫ

Бижкенова А.Е., Сабитова Л.С. ПРОЦЕССЫ И РЕЗУЛЬТАТЫ ЯЗЫКОВЫХ КОНТАКТОВ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	8
Булатбаева К.Н., Смагулова М.Г. ОБНОВЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	13
Сви́стун Т.И. ПРАКТИКО-ОРИЕНТИРОВАННЫЕ МЕТОДЫ В ОБУЧЕНИИ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ	21
Федорова Е.П. ИССЛЕДОВАНИЕ ДРЕВНИХ ПЛАСТОВ ЛЕКСИКИ В ЦЕЛЯХ ВОЗРОЖДЕНИЯ И СОХРАНЕНИЯ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР ЭТНОСОВ (НА ПРИМЕРЕ ТЕРМИНОВ РОДСТВА И СВОЙСТВА ЯКУТСКОГО ЯЗЫКА)	17
Каскабаева Р.К. ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ В СОДЕРЖАНИИ ОБРАЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ «ШКОЛА-ВУЗ» ПРИ ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ	24
Әбдіқадырова А.Қ., Кузембекова Ж.Ж. GLOBALIZATION AND WORLD CULTURE: ANGLICIZATION OF THE YOUTH LANGUAGE	26
Абилкасымова А.А. ТРАНСЛИНГВИЗМ МӘСЕЛЕСІН ЗЕРТТЕУДЕГІ ҒЫЛЫМИ ТӘСІЛДЕР	30
Афонская М.Н. ОСОБЕННОСТИ ОНОМАТОПОЭТИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ ВЕБТУНА)	35
Бейсенова М.К., Кенжетаетова Г.К., Василева Г.К. ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АНГЛИЦИЗМОВ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ (НА МАТЕРИАЛЕ КАЗАХСТАНСКОГО МЕДИАДИСКУРСА)	40
Бисенбиева Р.С., Дуйсекова К.К. РОЛЬ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА В ПОЛИЯЗЫЧНОМ ОБЩЕСТВЕ В СВЕТЕ НОВОЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ	45
Botbay G.Kh. BILINGUALISM AND THIRD LANGUAGE ACQUISITION: A MULTILINGUAL REVIEW	50
Бубякина Н.Е., Николаев А.И. ИНТЕГРАЦИЯ ЯКУТСКОГО И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКОВ В ЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС: ПРЕСПЕКТИВЫ БИЛИНГВИЗМА	54
Жұмәділова Ә.Е. LINGUISTIC FEATURES OF THE NAMES OF DISHES IN ENGLISH ON RESTAURANT WEBSITES	56
Лешкевич И.В. АНАЛИТИЧНОСТЬ СОВРЕМЕННЫХ МЕДИАТЕКСТОВ (НА МАТЕРИАЛЕ БРИТАНСКИХ СТАТЕЙ)	61
Макарова М.Ф., Ефимова С.К. ХАРАКТЕРИСТИКА ЯПОНСКОГО СПОРТИВНОГО ДИСКУРСА НА МАТЕРИАЛЕ ГАЗЕТНЫХ СТАТЕЙ	66
Нуркасымова А.Ж. FORMATION OF LINGUISTIC IDENTITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	70
Nurgaliyeva S.Ye. DUBBING OF DISNEY CARTOONS INTO KAZAKH LANGUAGE	74

Омарова А., Султанбекова С.А. СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОТАББРЕВИАТУРНЫХ ОБРАЗОВАНИЙ В РУССКОМ И АНГЛИЙСКИХ ЯЗЫКАХ	76
Торотоева А.М. МУЛЬТИЛИНГВИЗМ В ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫХ ПРОЦЕССАХ	82
Ушницкая В.В. К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО МНОГОЯЗЫЧИЯ (БИЛИНГВИЗМА) И СОПОСТАВИТЕЛЬНОГО АНАЛИЗА ЯЗЫКОВЫХ СИСТЕМ	85
Федорова А.А., Григорьева А.А. ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ОКРАШЕННОЙ ЛЕКСИКИ В СОВРЕМЕННОМ КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ (НА МАТЕРИАЛЕ СЕРИАЛА «致我们单纯的小美好»)	89

Екінші бөлім

ЛИНГВИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аубакирова М.А. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ДІНИ ӘДЕТ-ҒҰРЫПТАРҒА ҚАТЫСТЫ ЛЕКСИКА	94
Байдильдина А., Жумаиева А. CHARACTERISTICS OF DISCOURSE AS CATEGORY OF LINGUISTICS	98
Бахытқызы Д., Кенжетасева Г.К. ҚАЗІРГІ ТІЛ БІЛІМІНДЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ТҰРҒЫДАН ЗЕРТТЕЛУІ	100
Бегетасева Г.М., Исмагулова Г.К. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ТАБИҒИ ҚҰБЫЛЫСТАРДЫ ҚАМТИТЫН ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРІНІҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	103
Beisembayeva G.Z., Issabergenova Zh.T. COGNITIVE SKILLS IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH AUTHENTIC PROFESSIONAL-ORIENTED TEXTS	106
Васильев В.В. THE STATISTICAL STUDY OF SELECTIONAL PREFERENCE AND LEXICAL ASSOCIATIONS IN THE USE OF THE SEMANTICALLY RELATED ADJECTIVES «BIG» AND «GREAT»	109
Давлетова С.Е. ТОПОНИМИКАДАҒЫ ВЕРНАКУЛЯРЛЫҚ МӘНМӘТІН	112
Даулеткереева Д.Г., Дүйсекова К.К. WEDDING/ ҮЙЛЕНУ ТОЙЫ ҰҒЫМЫНЫҢ АҒЫЛШЫН ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ТІЛДЕРІНДЕ ЗЕРТТЕУГЕ АРНАЛҒАН ЖҰМЫСТАРҒА ШОЛУ	115
Дауренбекова Э. К., Диханбаева М.А. ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМНЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ	119
Дүйсенбекова А.Н., Кенжетасева Г.К. ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕРІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРДІ ЗЕРТТЕУДЕГІ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ РӨЛІ	122
Егорова А.С. СОВРЕМЕННЫЕ НЕОЛОГИЗМЫ КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА	125
Есимова А.К. ҚАЗІРГІ МЕДИА ДИСКУРС: МАЗМҰНЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	128
Yesbolgan A.A. UNDERSTANDING THE COMPLEXITIES OF HOMONYMS IN ENGLISH LANGUAGE	131
Zhailaubay S.S. UNVEILING THE POWER OF NAMES: EXPLORING THE ROLE OF GENDER IN URBAN NOMINATION	134
Ишутова Е.Д. ПРОЯВЛЕНИЕ ЯЗЫКОВОЙ ГИБРИДИЗАЦИИ В ДЕЛОВОЙ КОММУНИКАЦИИ	138

Капкенов М.С. ОСОБЕННОСТИ СОХРАНЕНИЯ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТА ПРИ ПЕРЕВОДЕ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА В. ВУЛФ «ОРЛАНДО»	142
Колодезникова-Матчигова Н.Н. ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ПОНЯТИЯ «СЧАСТЬЕ» В СОВРЕМЕННОМ КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ	146
Кудеринова А.Г. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ЛАНДШАФТА ПРИ ОПИСАНИИ ГОРОДСКОЙ ТОПОНИМИИ	148
Максат Д.Б., Бижкенова А.Е. ГЕРОИЧЕСКИЕ ЭПОСЫ: ЖАНРОВО ТЕМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ	152
Медетбекова Д., Научный руководитель Бижкенова А.Е. ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ФУНКЦИИ ПРОЗВИЩ И КЛИЧЕК ИЗВЕСТНЫХ ЛЮДЕЙ	155
Мурат А.К. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	159
Омельченко Е.М., Нуркенова С.С. ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ КОНЦЕПТА «АМЕРИКАНСКАЯ МЕЧТА»	162
Оразалина М.С. ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ В СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКЕ	167
Павлова Г.Г. ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРСОНАЖЕЙ В РАССКАЗАХ ДЖЕЙМСА БОЛДУИНА «SONNY'S BLUES» И ТОНИ МОРРИСОН «THE BLUESTEYE»	169
Селезнева К.С., Жумашева А.Ш. АРХЕТИПЫ: ИЗ ПСИХОЛОГИИ В ЛИТЕРАТУРУ	173
Төрбаева Ш.М., Уланова Д.М. МЕДИАДИСКУРСЫ ЗЕРТТЕУДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ	175
Темиргалиева Г. К., Научный руководитель Н. З. Жуманбекова ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ	178
Шалқарбек Ә., Қыдыкенова Д.А. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ СОМАТИКАЛЫҚ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ КОГНИТИВТІК АСПЕКТІСІ	181

Үшінші бөлім

МЕТОДИКА МЕН ЛИНГВОДИДАКТЫНЫҢ СҰРАҚТАРЫ

Adilkhan M.K., Zhambylkyzy M. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF AI APPLICATION IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING	185
Akzhigitova A.K., Zhambylkyzy M. ACTION RESEARCH IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN MULTI-LEVEL CLASSROOMS	188
Akmakhan N. ENHANCING TEACHERS' PROFICIENCY IN UTILIZING TECHNICAL FACILITIES: BAAMBOOZLE AND WORDWALL	192
Аренова Г.У., Кардыбаева М.С. АНАЛИЗ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	196
Atajanova N.M. MODERN CHALLENGES IN LINGUISTICS: EXPLORING THE INTERSECTION OF LANGUAGE, PSYCHOLOGY, TECHNOLOGY AND SOCIETY	198
Архипова Л.Н., Архипов Л.А. ИЗУЧЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ЧЕРЕЗ РИСОВАНИЕ	201

Архипова Л.А. ЗАПОМИНАНИЕ КИТАЙСКИХ ИЕРОГЛИФОВ С ПОМОЩЬЮ МНЕМОТЕХНИКИ	205
Аубакирова А.К. ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА КАК ВТОРОГО ИНОСТРАННОГО	206
Ayasheva D.B. WEB 2.0 TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES	209
Базарбаева С.Д. ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ БАРЫСЫНДА АУТЕНТТІ МАТЕРИАЛДЫ БЕЙІМДЕУДІҢ ЖОЛДАРЫ	212
Baibatyrova K.A. "BEYOND LANGUAGE BARRIERS: EXPLORING THE IMPACT OF IELTS AND QAZTEST AS TOOLS FOR ASSESSING KNOWLEDGE IN MULTILINGUAL EDUCATIONAL ENVIRONMENTS"	216
Байзульдинова З.К. МОТИВАЦИЯ К ОВЛАДЕНИЮ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКОМ ПОСРЕДСТВОМ ЦИФРОВЫХ ИГР: ГЕЙМИФИКАЦИЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ	220
Bakhi A.K. THE USE OF STEM IN EDUCATION FOR IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING ENGLISH LANGUAGE AS A FL	225
Bekmukhambetova U.G. INDUCTIVE METHOD: UNLEASHING THE POWER OF OBSERVATION	227
Давыдова Е.М. ПРОСТРАНСТВО ВЗАИМОСВЯЗИ УЧЕБНОЙ И ВНЕУЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК УСЛОВИЕ ВОСПИТАНИЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ	230
Дарлова А.Н. ВАЖНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ НАВЫКОВ АУДИРОВАНИЯ	234
Дерябин Б.В. ПРИНЦИПЫ АДАПТАЦИИ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	238
Жакунбекова А.К. Scientific supervisor – G.K.Ismagulova THE USE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES FOR SECONDARY SCHOOLS IN TEACHING ENGLISH	242
Zhumanova A.E., Akhmetova G.S. USING GRAPHIC ORGANIZERS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR TEACHING GRAMMAR AND VOCABULARY IN EFL CLASSES	243
Zhumagaliyeva B.A. MOBILE PODCASTS AND VIDEO CASTS FOR DEVELOPING SPEAKING AND LISTENING SKILLS OF A FOREIGN LANGUAGE	247
Imanova D.B. NAVIGATING THE LINGUISTIC SHIFT: A BRIEF REVIEW OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN KAZAKHSTAN	251
Капитонова Д.М., Архипова Л.А. РАЗРАБОТКА ЗАДАНИЙ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ПО НЕЙРОМЕТОДИКЕ	256
Kabylzhanova B.K., Kenzhetayeva G.K. DEVELOPING EFL STUDENT'S WRITING SKILLS BASED ON STRUCTURAL APPROACH WITH THE USE OF ONLINE PLATFORMS	259
Kulakhmetova M.S., Nedostup E.A. APPLYING THE LINGUOCULTURAL APPROACH TO INSTRUCT LINGUOCULTURAL ASPECTS	264
Кульжсин Қ.Н., Кенжетәева Г.К. ПЕРСПЕКТИВЫ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	268

Кульжин Қ.Н. МЕСТО ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	272
Лукачевский А.Г. Научный руководитель Николаев А.И. СПОСОБЫ АВТОМАТИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	275
Malysheva A.D. THE DEVELOPMENT OF TEAMWORK COMPETENCE OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES STUDENTS	278
Махамбетиярова С.М., Ахметова Г.С. АҚЫЛ-ОЙ КАРТАСЫН ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЛЕКСИКАЛЫҚ ДАҒДЫСЫН ДАМУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ҚОЛДАНУ	280
Мельникова В.Н., Ибраева Ж.К. DEVELOPMENT OF SEMANTIC READING SKILLS IN THE PROCESS OF FORMATION OF STUDENTS' READING LITERACY	285
Мекежанова А.Б., Карашашева Р. ГРАММАТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ ОРТА БУЫН ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ГРАММАТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАРЫН ЖЕТІЛДІРУ	289
Nygmetova B.J., Mukhambetzhanova A.K. LISTENING AS A METHOD OF INCREASING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH LESSONS	292
Павлова С.Н. ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ПЕРЕВОДЧИКОВ ВТОРОМУ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)	296
Паршукова М.Г. СОВРЕМЕННЫЕ ИНТЕРАКТИВНЫЕ СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	299
Sadimova Zh.A., Kulakhmetova M.S. FORMATION OF ACADEMIC WRITING SKILLS IN HIGHER EDUCATION	302
Сагинбаева Д.С. ПРИНЦИПЫ СОЗДАНИЯ УПРАЖНЕНИЙ ДЛЯ УЗКОГО ЧТЕНИЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ	307
Sarsenbek G.O. THE EFFECTIVENESS OF E-TOOLS TO IMPROVE SELF-LEARNING OF THE ENGLISH LANGUAGE	310
Смаилова А.Ж. ЧИТАТЕЛЬСКАЯ ГРАМОТНОСТЬ В РАМКАХ ОБНОВЛЁННОГО СОДЕРЖАНИЯ	313
Tasbolatov O.T., Saurbayev R.Zh. WAYS OF TRANSMITTING VERBAL AGGRESSION IN MULTI-SYSTEM LANGUAGES IN POLITICAL DISCOURSE (ON THE EXAMPLE OF PRE-ELECTION DEBATES)	316
Turgunbayeva A.T. ARTIFICIAL INTELLIGENCE INFLUENCE ON ENGLISH TEACHING	320
Urasheva A.N., Utemgaliyeva N.A. MOBILE ASSISTED LANGUAGE LEARNING: CHARACTERISTICS, PEDAGOGICAL SHIFTS, AND RESEARCH INSIGHTS	323
Чалимбаева А.Д. DIRECTIONS OF HIGHER EDUCATION MODERNIZATION DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN	327
Шидердинова К.Б. ТЕХНОЛОГИИ АНАЛИЗА И РАСПОЗНОВАНИЯ РЕЧИ: КАК СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПОМОГАЮТ УЛУЧШАТЬ ПРОИЗНОШЕНИЕ И ГОВОРЕНИЕ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА	331
Байманова Л.С., Шаймерденова Н.Ж. НЕМЕЦКИЙ ЯЗЫК В КОНТЕКСТЕ ПОЛИЯЗЫЧИЯ КАЗАХСТАНА	334
Эверстова Д.А., Горохова А.И. ОБУЧЕНИЕ ЛЕКСИКЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ШКОЛЕ С ПОМОЩЬЮ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ОНЛАЙН-СЕРВИСА <i>QUIZLET</i>	340

дамытады. Сондай-ақ, үйренген сөздерді меңгеру деңгейін тексеру мен қайталауда тиімді әдіс болып табылады. Аталған артықшылықтар сабақты тиімді өткізуде және оқушылардың лексикалық дағдыларын дамытуда орасан зор рөл атқарады.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Глушенко Е.Р. Применение ментальных карт при изучении лексики / Е.Р. Глушенко // Modern Science. - 2019. - №12-1. - С. 488-489.
2. Бьюзен Т. Интеллект-карты: практическое руководство / [Т. Бьюзен](#), [Б. Бьюзен](#). - Минск: Попурри, 2010. - 368 с.
3. Toi H. Research on how Mind Map improves Memory' / H. Toi // Scientific Research and Studies. – 2009. – P. 51
4. Бьюзен Тони. Карты памяти: уникальная методика запоминания информации / Тони Бьюзен, Джо Годфри Вуд; [пер. с англ. О. Ю. Пановой] - М: "Росмэн", 2007. 326 с.
5. Костина Е. В. Использование ментальных карт в обучении английскому языку // Новая наука: Теоретический и практический взгляд. 2016. № 2-2 (63). С. 46-48.
6. Герасимович Т. Mindmap: 18 инструментов для создания интеллект-карт // textterra.ru: электронный портал. 29.04.2019.
7. Манн, Иванов и Фербер. Тони Бьюзен. Интеллект-карты. Полное руководство по мощному инструменту мышления. / Москва, 2019. 208 с
8. Азимов Э.Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. М.: ИКАР, 2009. 448 с.
9. К.Ж.Бұзаубакова. Білім берудегі инновациялық технологиялар. Оқу құралы. Тараз: ТарМПИ, 2019. 230-240 б.
10. Жұмасева Э.С. Ағылшын тілін оқытудағы жаңа технологияларды пайдаланудың тиімділігі. – Қызылорда: Санат, 2021. – 20-24 б.

DEVELOPMENT OF SEMANTIC READING SKILLS IN THE PROCESS OF FORMATION OF STUDENTS' READING LITERACY

В.Н. Мельникова

Ж.К. Ибраева

КазНУ им. аль-Фараби

Түйіндемe: Мақалада оқу дағдылары мен оқу сауаттылығын қалыптастырудың маңыздылығы туралы мәселе көтеріледі. Қазіргі адам үшін оқи білу-жазбаша мәтіндерді қолдана отырып түсіну, ой елегінен өткізу, қорытынды жасау қабілеті. Осыған байланысты мақалада семантикалық және функционалды оқудың екі негізгі түрі қарастырылады. Авторлар семантикалық оқуды қалыптастыру үшін қолданылатын әдістерге шолу ұсынады.

Abstract: The article raises the question of the importance of reading skills and the formation of reading literacy. The ability to read for a modern person is the ability to understand, using written texts, to reflect, to draw conclusions. In this regard, the article considers two main types of reading, semantic and functional. The authors offer an overview of the methods used to form semantic reading.

Аннотация: В статье поднимается вопрос о важности навыка чтения и формирования читательской грамотности. Умение читать для современного человека – это способность понимать, используя письменные тексты, размышлять, делать выводы. В этой связи в статье рассматриваются два главных вида чтения, смысловое и функциональное. Авторы предлагают обзор методов, используемых для формирования смыслового чтения.

Түйін сөздер: оқу, клиптік ойлау, оқу түрлері, семантикалық оқу, функционалды оқу, тілдік белгіні толықтыру әдісі

Key words: reading, clip thinking, types of reading, semantic reading, functional reading, cloze procedure

Ключевые слова: чтение, клиповое мышление, виды чтения, смысловое чтение, функциональное чтение, метод дополнения языкового знака.

On the website of “Bilim Land” dated November 06, 2023, information is given that the annual study “PISA-based Test for Schools” has started in Kazakhstan. As indicated on the website, more than 54 thousand 15-year-old schoolchildren will take part in this study. The purpose of the study is to evaluate the key skills of functional literacy, including reading, mathematics, and natural sciences [1]. PISA (Program for International Student Assessment) is known as an international

program for assessing students' educational achievements, implemented by the Organization for Economic Cooperation and Development OECD (Organization for Economic Cooperation and Development). PISA first began conducting its research in 2000.

It is important that the program does not aim to criticize or encourage the curriculum of any country, the results of testing allow us to identify the best teaching methods. Thus, choosing the right teaching methods is the key to the success of the entire educational process and leads to good results.

One of the assessment skills is the key skill of functional literacy, including reading literacy. The ability of everyone to read and understand the text or any educational material is one of the necessary conditions for successful learning. But not many students have a high level of proficiency in reading, meta-subject skills and its understanding. In the era of globalization, reading plays an integral role in the formation of the information society and the intermittently developing education system. It is a key tool for mastering information and educating people. Reading is one of the most important skill of preserving a cultured and educated society, its development will contribute to solving problems in society and achieving certain goals. L. Vygotsky noted that reading is a mental process, and the work of the visual mechanism is subordinated to the processes of understanding the text, which is a complex skill in establishing relationships between the meanings of words [2]. Reading and reading literacy is a conscious and responsible process in the pedagogical sphere, and should not be taught as a general discipline without putting meaning into it. In particular, reading is considered as a psychological system in which the cognitive subsystem is an important component. It combines semantic reading with a cognitive form of reading. attaches particular importance to phonetic-phonological, orthographic and morphological cognitive representations as important prerequisites for mastering meaningful reading. This suggests that context is the main condition for the successful formation of reading skills [3].

Reader literacy is especially important because the phenomenon of clip thinking is actively observed in the younger generation, which creates a problem in the assimilation of literary works in the classroom. It is characterized by its speed and surface, as a result of this, students and pupils form clip thinking, and their consciousness loses the ability to perceive information holistically, because of the built mosaic consciousness. The reason for this kind of intellectual regression is connected with the advent of technologies, gadgets, it brought addiction, which formed a cognitive ability focused on analyzing a large amount of unrelated information. For the first time, the phenomenon of "clip culture" was investigated where the main characteristics of this phenomena is short modular flashes of information, advertising scraps of news, unrelated to each other, which do not fit into our previous mental cells [4]. Thus, it can be noted that clip thinking is a product of clip culture, and it is one of the adaptive mechanisms of the brain that provides maximum adaptive capabilities of a person in relation to his environment [5]. New generations need a huge amount of time to perceive and process a large amount of information, many of them are not able to retell its content, because they are used to reading and assimilating no more than five or seven sentences that contain the main idea, in addition to accompanying illustrations and tables for. Therefore, it is necessary to train students to be able to comprehend and evaluate the material, correctly link and justify what they read, and most importantly, be able to extract the necessary information from the text. The competent reading helps not only to improve the perception of information, but also improves the command of speech, the student begins to formulate his thoughts correctly and consistently, expanding his vocabulary. The student is able to find the right solutions when discussing a topic, while having an active imagination. Thus, when reading, not only the understanding of the text develops, but also literacy, the general cultural component of a person, forming the qualities of a developed and social person. Therefore, the main task of the teacher and the goal over which it is necessary to pay more attention is to teach students the correct perception of the text, to improve their reading quality, in which an understanding of the informational, semantic and ideological sides of the work is achieved.

But before the reading skill is formed using certain methods, the text plays an initial role. Linguists interpret the very concept of text in different ways, but they distinguish common features of the text. These signs include the presence of a group of sentences, which is a text, their semantic and structural connectedness, the presence of thought and its development. Since the XXI century,

reading instruction and skill development have already shifted toward more contemporary methods, the study of texts began to be accompanied by new and effective techniques and types of readings. The main types of reading include semantic and functional reading, which rely on traditional types. There are several definitions of the concept of semantic reading, which were given by researchers. Semantic reading is a meaningful system of acts of activity that make up the process of building personal meanings in the course of comprehending the value–semantic aspect of the work [6]. In simple words, semantic reading is a type of reading that aims to understand the content of a text by its meaning. The use of semantic reading is also aimed not only at meaningful reading, but also at enthusiastic reading. Thus, there are a number of skills that are formed during semantic reading. These skills include understanding the purpose of reading, extracting the necessary information from the read text, distinguishing texts by genre and style, as well as the ability to distinguish between basic and secondary information. In addition to understanding the meaning of the text, it is also important how acceptably and adequately language means are used in the text. The reading process consists of three phases, pre-reading, while reading and post-reading. They are necessary when reading, and they must also be taken into account in order to achieve the development of reading skills in students when learning a language. The first phase, pre-reading, introduces students to the text, providing background knowledge on the desired topic. The main purpose of this phase is to arouse interest in reading the text meaningfully, illustrations, viewing previously familiar material that may be related to this text. Modern reading strategies have been developed. Within the framework of pre-reading orientation activities, semantic reading techniques can be used to form professional knowledge [7]. These stages include creating a glossary, brainstorming, and building a semantic guess about the text. The second phase while reading involves the development of a specific reading strategy to uncover problematic passages of text when learning a language. Exercise strategies such as considering the syntax and structure of a sentence, guessing the meanings of words by context, and learning how to use a dictionary can help. The third and last phase, which is called post-reading, implies the creation of a new meaning for the text and the appropriation of new knowledge of the text as a result of reflection. This is a deep analysis of the text and its understanding, generating deep ramifications of the text. In addition to semantic reading, there is another kind of reading, functional. Functional reading is reading in order to find information for solving a specific task or performing a specific task. It uses scanning techniques and analytical reading in various combinations [8]. It is worth noting that functional reading is also a step-by-step process that primarily involves working with a certain text or material, selected facts, highlighting keywords in the process of search reading. Then the process may include the preparation of a summary or individual abstracts, if necessary, it can be supplemented with a diagram or table. Possession of the skill of functional reading develops creative and cognitive thinking, which develops thought processes, including problem solving, perception of material, as well as the development of imagination. A student who has a functional reading skill is able to use various types of reading, which consists of studying, viewing and introductory. There is also the ability to move from one system of reading and understanding the text to another, adequate for this purpose of reading and understanding and this type of texts.

In psycholinguistics, the science that studies the relationship of language, thinking and consciousness, it is worth considering the method of supplementing the language sign, which helps in the formation of reading skills, as well as the development of semantic reading skills. A distinctive feature of all methods is their complexity. The method itself is defined in science as a set of techniques and methods that have a system for studying reality in a real situation. An important feature of psycholinguistic research methods is their appeal to the semantic meaning of the word. This experimental method is the beginning of the study of the peculiarities of thinking and structuring of language [9]. Thus, experimental techniques are used to increase the effectiveness of psycholinguistic experiments. The methodology includes a specific tool of a particular method aimed at solving a specific research problem. The method of supplementing a language sign was proposed and developed by researcher W. Taylor, and contains a deliberate deformation of a text or a group of sentences, the task of the subject is to restore language units [10]. The optimal way was to skip every fifth or sixth word in a group of sentences, being replaced by a skip of the same length. It was the

omission of the fifth word that made it possible to obtain the result of the process of understanding the text, if part of it is missing or in which difficulties arise for understanding. Then the subject or student must restore the gap by inserting the supposed missing words in the meaning. When observing the experiment, it was concluded that most of the meaning that is extracted from the information is not in the text or information itself, but in human memory. That is, background knowledge plays an important role, it determines the knowledge in the world that the bangs could acquire in the process of growing up and intellectual development. In some studies, the main conclusion was made that the degree of correctness of the restoration of the deformed text is an indicator of how well-read the subject is, and how much understanding of the material is available to him. The idea of this technique arose with the widespread use and introduction of technologies and innovations in the process of communication between people. Thus, this led to a large increase in language errors, which include missing letters, seals in the text or replacing letters in a word with others.

Reading is an essential skill in the life of mankind. The ability to read for a modern person is the ability to understand using written texts, as well as to be able to reflect on various pressing topics. Semantic reading is the primary skill in the formation of reading skills, as it is responsible for the perception of the text as a whole, understanding its meaning. Possession of semantic reading strategies helps to achieve goals and expand your knowledge by gradually planning the sequence of actions when reading. Semantic reading strategies include technologies aimed at developing students' critical thinking, which means the process of correlating external information with a person's knowledge. Functional reading is secondary because it is responsible for understanding when performing tasks, but also plays a necessary role in skill formation. Since in recent years there has been a decrease in students' interest in reading due to clip thinking, it has become necessary to actualize reading, arouse students' interest in it and the use of various modern techniques. In connection with globalization and the widespread use of the Internet, a method of supplementing the language sign has emerged. Thus, the data of psycholinguistic experiments using the supplement method allow us to draw conclusions regarding the peculiarities of perception and semantic analysis of the text by subjects with different levels of speech and cognitive development. In addition, their data can serve as a diagnostic tool for assessing the speech and non-speech behavior of the subjects. In the course of the research, we came to the conclusion that the educational process should include semantic reading tasks aimed at developing reading skills taking into account the observed changes in society, student orientations and using a variety of audio and video materials.

The choice of texts is an important task facing the teacher, since semantic reading differs from other types of reading in that the learner must understand and interpret the value semantic aspects of the text. Z. Klychnikova notes in her work, the level of understanding characterizes the depth of understanding of the text, that is, the degree of its penetration into its meaning [11].

Scientists and methodologists identify the main characteristics of semantic reading: perception, information retrieval, interpretation and reproduction. When choosing texts and composing assignments in English lessons, the teacher should take into account the characteristics.

Considering the foregoing, the work on the text occupies a central place in the coherent speech of students and the results obtained using the method have an impact on all spheres of human activity, this is due to the fact that human existence is permeated with human communications, which are based on the problem of understanding people each other. The analyzed examples allow us to consider the semantic reading skill in more detail and more effectively, its optimal methods and strategies, as well as to identify patterns in the formation of reading skills in general.

References

1. В Казахстане стартовало ежегодное исследование «PISA ДЛЯ ШКОЛ-2023» URL: <https://bilimland.kz/ru/news-articles/news/v-kazaxstane-startovalo-ezegodnoe-issledovanie-pisa-dlya-skol-2023>
2. Выготский, Л.С. Умственное развитие детей в процессе обучения., Москва; Ленинград : Государственное учебно-педагогическое издательство, 1935. – 134 с.
3. Григоренко Е.Л. Влияние индивидуальных особенностей когнитивного развития на овладение навыками чтения и письма младшими школьниками., Москва, 2012
4. Toffler, A. (1980). The Third Wave. William Morrow and Company Inc.

5. Калашникова Л. В. Клиповое мышление как формат подачи информации в процессе образовательной деятельности., 2014
- Kalashnikova, L. V. (2014). Clip thinking as a format for presenting information in the process of educational activity. Ed., sci. and product., 4, 68.
6. Мосунова Л.А. Смысловое чтение как деятельность: её содержание и структура., 2011
7. Романичева Е.С. Современные стратегии чтения. Смысловое чтение и работа с текстом., 2017
8. Сапа, А.В. Формирование основ смыслового чтения в рамках реализации ФГОС основного общего образования. 2014. 26 р.
9. Леонтьев А.А. Прикладная психолингвистика речевого общения и массовой коммуникации. Смысл; М.; 2008. 120 с.
10. Taylor, W. L. (1953). "Cloze procedure": a new tool for measuring readability. Journalism Quarterly, 30, 415–433.
11. С.136 Клычникова З.И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке: Пособие для учителя. М.: Просвещение, 1983. 207 с.

ҒТАМР 14.25.09

ГРАММАТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ ОРТА БУЫН ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ГРАММАТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАРЫН ЖЕТІЛДІРУ

А.Б. Мекежанова
Р. Карашашева
Марғұлан университеті

Түйіндеме: Бұл мақалада ағылшын тілі сабағында грамматикалық ойындар арқылы оқушылардың дағдыларын жетілдіруі қарастырылады. Мұғалімнің басты міндеті – оқу-тәрбие процесін қызықты ету, сабақтарды әртүрлі және бірінен-бірі ерекшеліктерімен өткізу, әр сабаққа жаңашылдық енгізу, білім алушылардың көңіл күйін қалыптастыру, оқу материалын игерудегі қиындықтарды жеңуді жеңілдету болып табылады. Сабақ барысында ойын әдісін қолдану оқытудың тиімділігін арттырады, оқушылардың білім, дағдыларының нығая түсуіне септігін тигізеді. Сабақ барысында ойынды ұтымды қолдана білу оқу процесіндегі мәселені шешуге үлкен көмек көрсетеді.

Аннотация. В данной статье рассматривается совершенствование навыков учащихся посредством грамматических игр на уроках английского языка. Основная задача учителя – сделать учебный процесс интересным, сделать уроки разными и непохожими друг на друга, привнести новшества на каждом уроке, создать настроение учащихся, облегчить преодоление трудностей в учебе, усвоение учебного материала. Использование игрового метода на уроке повышает эффективность обучения, способствует укреплению знаний и умений учащихся. Умение рационально использовать игру на уроке во многом поможет решить проблему в процессе обучения. Разрабатываются современные методы эффективного проведения уроков, но каждый урок имеет свои особенности, и необходимо выделить тот, который соответствует содержанию предмета. Отличие проведения урока через игру от традиционного урока состоит в том, что учащиеся добровольно участвуют в нем исходя из своих интересов, поэтому очень важно использовать современные методы наряду с профессиональными навыками преподавателя, чтобы сделать урок интересным и эффективным.

Abstract. This article discusses improving students' skills through grammar games in English lessons. The main task of the teacher is to make the learning process interesting, to make the lessons different and different from each other, to introduce innovations in each lesson, to create the mood of the students, to make it easier to overcome difficulties in learning and master the educational material. Using the game method in the classroom increases the effectiveness of learning and helps strengthen students' knowledge and skills. The ability to rationally use the game in the classroom will greatly help solve the problem in the learning process. Modern methods of effectively conducting lessons are being developed, but each lesson has its own characteristics, and it is necessary to highlight the one that corresponds to the content of the subject. The difference between teaching a lesson through a game and a traditional lesson is that students voluntarily participate in it based on their interests, so it is very important to use modern methods along with the professional skills of the teacher to make the lesson interesting and effective.

Түйін сөздер: ағылшын тілі, грамматикалық дағды, грамматикалық ойын, тиімді әдіс, орта буын.

Кілтті сөздер: ағылшын тілі, грамматикалық ойындар, ойын классификасы, грамматикалық дағды.

Ключевые слова: английский язык, грамматические игры, классификация игр, грамматический навык.

Key words: English language, grammar games, classification of games, grammatical skill.